

**Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана
Хмельницького
Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти
Кафедра початкової освіти**

Назва курсу	Методика роботи асистента вчителя в інклюзивному класі з курсовою роботою
Викладачі	Шевченко Юлія Михайлівна, Свириденко Ганна Василівна
Профайл викладачів	http://inst.mdpu.org.ua/navchalno-naukovij-institut-sotsial/kafedra-pochatkovoyi-osviti/sklad-kafedry-pochatkovoyi-osvity/shevchenko-yuliya-myhajlivna/
Контактний тел.	098-506-05-25, 068-644-13-04
E-mail:	shevchenko_yuliia@mdpu.org.ua
Сторінка курсу в ЦОДТ	http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=5120
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за попередньою домовленістю среда з 14.20 до 17.00 <i>Онлайн консультації:</i> за попередньою домовленістю Viber (0676017804) в робочі дні з 9.00 до 17.00
Форма контролю	Екзамен (письмовий)

1. Анотація до курсу

Предметом навчальної дисципліни виступає процес ознайомлення з основними термінами та поняттями; принципами, перевагами, існуючими викликами інклюзивної освіти, вітчизняним та міжнародним законодавством у сфері освіти, завданнями, ролями та функціями асистента педагога.

2. Мета та цілі курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Методика роботи асистента вчителя в інклюзивному класі з курсовою роботою» є надання студентам знання про особливості роботи в інклюзивному навчальному середовищі та сприяння в набутті практичних умінь; про особливості розвитку дітей, різні види порушень і поведінкових проявів, можливості врахування специфіки розвитку та вміння ефективно реалізувати стратегію їхнього залучення, підтримку та стимулювання в навчальному середовищі.

Основні завдання вивчення дисципліни «Методика роботи асистента вчителя в інклюзивному класі з курсовою роботою» є формування сучасних уявлень про суть інклюзивної освіти; розкриття основних принципів, переваг, існуючих викликів інклюзивної освіти; розширення обізнаності з міжнародною та національною законодавчою базою у сфері інклюзивної освіти та основними нормативно-правовими документами, що регламентують основні ролі, завдання та кваліфікаційні характеристики асистента вчителя; формування знань і навичок організації навчально-

виховного процесу в інклюзивному класі; розширення уявлень про психофізіологічні особливості дітей з різними порушеннями розвитку та особливості їх навчання й виховання в умовах інклюзивного освітнього середовища; формування позитивного налаштування на професію асистента вчителя в навчальному закладі, стимулювання до активних дій, спрямованих на самоосвіту й саморозвиток.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності

ФК 14. Здатність застосовувати знання при вирішенні складних задач і проблем у процесі навчання або у професійній діяльності, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій

ФК 19. Здатність користуватися науковою, навчально-методичною та довідковою літературою з актуальних питань сучасної початкової освіти.

3. Формат курсу

В межах курсу студенти вивчають основні терміни та поняття; принципи, переваги, існуючі виклики інклюзивної освіти, вітчизняне та міжнародне законодавство у сфері освіти, завдання, ролі та функції асистента педагога; оволодіння способами співпраці з іншими учасниками освітнього процесу, методикою включення у процес педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами, умінням брати участь у складанні індивідуальної програми розвитку дитини та її реалізації відповідно до власної ролі; окремими способами адаптації навчальних матеріалів з урахуванням індивідуальних особливостей дитини; самостійна робота – ознайомлення з вітчизняним і міжнародним законодавством у сфері інклюзивної освіти; виконання творчих завдань в інклюзивному класі; підготовка повідомлень на актуальні теми, проведення міні досліджень, вирішення проблемних ситуацій.

4. Результати навчання

ПРН 8. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички в професійно-педагогічній діяльності.

ПРН 11. Здійснювати пошук, обробку та аналіз інформації з різних джерел та ефективного використання на практиці різних теорій в області комунікації.

ПРН 18. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та організацій.

ПРН 20. Застосовувати знання при вирішенні складних задач і проблем у процесі навчання або у професійній діяльності, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
К-сть годин	16	14	60

6. Ознаки курсу

Рік викладання	семестр	спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий\вибірковий
2020	7	Початкова освіта	4	В

7. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Студенти отримують додаткову інформацію з курсу за допомогою використання мультимедійного обладнання – перегляду презентацій, відеоматеріалів.

8. Політики курсу

Під час практичних занять студенти мають змогу попрактикувати навички застосовувати різноманітні прийоми навчання й виховання відповідно до психофізіологічних особливостей дітей з різними порушеннями розвитку в умовах інклюзивного освітнього середовища.

9. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усьог о	у тому числі					ус бо го	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	ла б	ін д	с.р .	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Блок 1. Психологія загальна та вікова													
Тема 1. Правовий підхід до розроблення освітньої політики й навчальних програм	7	2	2			3	9	2	2				5
Тема 2. Зміст роботи асистента вчителя в ЗЗСО з інклюзивним навчанням	4	-	-			4	7	-	-				7
Тема 3. Асистент учителя як член команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами	8	-	-			8	7	-	-				7
Тема 4. Участь асистента вчителя у складанні індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами	7	2	2			3	7	-	-				7
Тема 5. Зміст роботи асистента вчителя на	11	4	4			3	7	-	-				7

уроках різних освітніх галузей												
Тема 6. Командний підхід як необхідна умова забезпечення якісної освіти в інклюзивному класі	7	2	2			3	10	2	2			6
Тема 7. Арт-терапевтичні технології як засіб корекційно-розвиткового впливу	8	2	2			4	8	2	2			4
Тема 8. Співпраця асистента вчителя з іншими фахівцями: командний підхід	8	-	-			8	8	-	-			8
Тема 9. Практика спільного викладання: теоретичні основи та практичні приклади	8	2	2			4	8	-	2			4
Тема 10. Ефективне формування партнерських стосунків у процесі спільного викладання	8	2	2			4	6	2	2			2
Тема 11. Особливості розвитку та педагогічної підтримки дітей з порушеннями психофізичного розвитку в умовах інклюзивного навчання	6	2	-			4	8	-	-			8
Тема 12. Особливості організації навчально-виховного процесу в інклюзивному класі	8	-	-			8	5	-	-			5
Разом за блоком 1	90	16	14			60	90	8	12			70
Курсова робота	30						30					
Разом за модулем 2	30						30					
Усього годин	120	16	14			60	120	8	12			70

10. Темі лекцій

№ з/п	Назва теми лекції та питання, що вивчаються	Кількість годин
1	Правовий підхід до розроблення освітньої політики й навчальних програм 1. Вступ. Посада асистента вчителя в контексті інклюзивної	2

	освіти 2. Нормативно-правові засади інклюзивної освіти	
2	Участь асистента вчителя у складанні індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами 1. Індивідуальна програма розвитку (ІПР) як умова надання 2. якісних освітніх послуг учням з особливими освітніми потребами 3. Диференціація викладання: здійснення адаптацій та модифікацій 4. Диференціація процесу оцінювання навчальних результатів 5. Особливості оцінювання навчальних досягнень учнів 6. в інклюзивному класі: реагування на втручання і моніторинг прогресу 7. Участь батьків у процесі оцінювання	2
3	Зміст роботи асистента вчителя на уроках різних освітніх галузей 1. Особливості розвитку та підтримки дітей з розладами аутичного спектру 2. Особливості розвитку та підтримки дітей з порушеннями розумового розвитку 3. Особливості розвитку та підтримки дітей із затримкою психічного розвитку 4. Особливості розвитку та підтримки дітей з дитячим церебральним паралічем 5. Особливості розвитку та підтримки дітей з порушеннями зору 6. Особливості розвитку та підтримки дітей з порушеннями слуху 7. Особливості розвитку та підтримки дітей з порушеннями мовлення 8. Особливості розвитку та підтримки дітей із синдромом дефіциту уваги та гіперактивністю	4
4	Командний підхід як необхідна умова забезпечення якісної освіти в інклюзивному класі 1. Співпраця асистента вчителя з іншими фахівцями: командний підхід 2. Практика спільного викладання: теоретичні основи та практичні приклади 3. Ефективне формування партнерських стосунків у процесі спільного викладання 4. Особливості співпраці зі спеціальними педагогами	2
5	Арт-терапевтичні технології як засіб корекційно-розвиткового впливу 1. Арт-терапія як новий напрям в психотерапії 2. Основні форми арт-терапевтичної роботи 3. Техніки і прийоми арт-терапії 4. Види арт-терапевтичних технологій	2

	5. Арт-терапевтичні технології як засіб корекційно-розвиткового впливу	
6	Практика спільного викладання: теоретичні основи та практичні приклади 1. Значення та суть практики спільного викладання 2. Моделі та форми спільного викладання 3. Переваги та труднощі у процесі спільного викладання	2
7	Ефективне формування партнерських стосунків у процесі спільного викладання 1. Спільне планування навчально-виховного процесу 2. Етапи розвитку партнерських стосунків у процесі спільного викладання 3. Особливості співпраці зі спеціальними педагогами	2
Разом		16

11. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми та питання, що вивчаються	Форми контролю	Кількість годин
1	Правовий підхід до розроблення освітньої політики й навчальних програм 1. Вступ. Посада асистента вчителя в контексті інклюзивної освіти 2. Нормативно-правові засади інклюзивної освіти	Усне опитування, поточне тестування	2
2	Участь асистента вчителя у складанні індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами 1. Індивідуальна програма розвитку (ІПР) як умова надання 2. якісних освітніх послуг учням з особливими освітніми потребами 3. Диференціація викладання: здійснення адаптацій та модифікацій 4. Диференціація процесу оцінювання навчальних результатів 5. Особливості оцінювання навчальних досягнень учнів в інклюзивному класі: реагування на втручання і моніторинг прогресу 6. Участь батьків у процесі оцінювання	Усне опитування, поточне тестування	2
3	Зміст роботи асистента вчителя на уроках різних освітніх галузей 1. Особливості розвитку та підтримки дітей з розладами аутичного спектру 2. Особливості розвитку та підтримки дітей з порушеннями розумового розвитку 3. Особливості розвитку та підтримки дітей	Усне опитування, поточне тестування	2

	<p>із затримкою психічного розвитку</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Особливості розвитку та підтримки дітей з дитячим церебральним паралічем 5. Особливості розвитку та підтримки дітей з порушеннями зору 6. Особливості розвитку та підтримки дітей з порушеннями слуху 7. Особливості розвитку та підтримки дітей з порушеннями мовлення 8. Особливості розвитку та підтримки дітей із синдромом дефіциту уваги та гіперактивністю 		
4	<p>Командний підхід як необхідна умова забезпечення якісної освіти в інклюзивному класі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Співпраця асистента вчителя з іншими фахівцями: командний підхід 2. Практика спільного викладання: теоретичні основи та практичні приклади 3. Ефективне формування партнерських стосунків у процесі спільного викладання 4. Особливості співпраці зі спеціальними педагогами 	Усне опитування, поточне тестування	2
5	<p>Арт-терапевтичні технології як засіб корекційно-розвиткового впливу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арт-терапія як новий напрям в психотерапії 2. Основні форми арт-терапевтичної роботи 3. Техніки і прийоми арт-терапії 4. Види арт-терапевтичних технологій 5. Арт-терапевтичні технології як засіб корекційно-розвиткового впливу 	Усне опитування, поточне тестування	2
6	<p>Практика спільного викладання: теоретичні основи та практичні приклади</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значення та суть практики спільного викладання 2. Моделі та форми спільного викладання 3. Переваги та труднощі у процесі спільного викладання 	Усне опитування, поточне тестування	2
7	<p>Ефективне формування партнерських стосунків у процесі спільного викладання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спільне планування навчально-виховного процесу 2. Етапи розвитку партнерських стосунків у процесі спільного викладання 3. Особливості співпраці зі спеціальними 	Усне опитування, поточне тестування	2

12. Теми для самостійного опрацювання

№ з/п	Теми і перелік питань що винесені на самостійне вивчення
1	Правовий підхід до розроблення освітньої політики й навчальних програм
2	Зміст роботи асистента вчителя в ЗЗСО з інклюзивним навчанням
3	Асистент учителя як член команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами
4	Участь асистента вчителя у складанні індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами
5	Зміст роботи асистента вчителя на уроках різних освітніх галузей
6	Командний підхід як необхідна умова забезпечення якісної освіти в інклюзивному класі
7	Арт-терапевтичні технології як засіб корекційно-розвиткового впливу
8	Співпраця асистента вчителя з іншими фахівцями: командний підхід
9	Практика спільного викладання: теоретичні основи та практичні приклади
10	Ефективне формування партнерських стосунків у процесі спільного викладання
11	Особливості розвитку та педагогічної підтримки дітей з порушеннями психофізичного розвитку в умовах інклюзивного навчання
12	Особливості організації навчально-виховного процесу в інклюзивному класі

Теми курсових робіт

1. Аналіз вітчизняного законодавства у сфері інклюзивної освіти з точки зору основних принципів Конвенції ООН про права людей з інвалідністю.
2. Аналіз основних понять інклюзивної освіти.
3. Вибір видів адаптації для забезпечення окремих потреб дітей.
4. Вимоги до проведення спостереження як методу оцінювання прогресу дитини.
5. Вимоги до професійної компетентності асистента педагога.
6. Дитяче портфоліо як джерело інформації у процесах оцінювання.
7. Диференціація навчального процесу як необхідна умова врахування індивідуальних особливостей дітей.
8. Індивідуальна програма розвитку: суть, структура, особливості розробки.
9. Медична та соціальна моделі розуміння інвалідності: основні відмінності та їх вплив на освітню політику та практику.
10. Організаційно-педагогічні умови забезпечення інтелектуального розвитку дітей з церебральним паралічем.

11. Організаційно-педагогічні умови побудови співпраці з батьками дітей з особливими освітніми потребами.
12. Організаційно-педагогічні умови побудови співпраці з батьками дітей з особливими освітніми потребами.
13. Особливості мовленнєвого розвитку дітей молодшого шкільного віку із затримкою психічного розвитку.
14. Особливості мовленнєвого розвитку дітей старшого дошкільного віку із затримкою психічного розвитку.
15. Особливості навчально-виховної та корекційно-розвиткової роботи з дітьми які мають розлади аутичного спектру, гіперактивністю, порушення та затримкою розумового розвитку, з дитячим церебральним паралічем, порушеннями слуху та зору, порушеннями мовлення, синдромом дефіциту уваги з гіперактивністю (на вибір) в загальноосвітньому просторі.
16. Особливості організації роботи команди з розробки індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами.
17. Педагогічна етика як регулятор взаємодії асистента педагога з іншими учасниками освітнього процесу.
18. Педагогічна етика як регулятор взаємодії асистента педагога з іншими учасниками освітнього процесу.
19. Педагогічні техніки підтримки пізнавального розвитку дитини з порушеннями зору в інклюзивному класі.
20. Педагогічні техніки підтримки пізнавального розвитку дитини зі зниженим зором в умовах інклюзивного навчання.
21. Педагогічні умови подолання у школярів дисграфії.
22. Педагогічні умови подолання у школярів дислексії.
23. Переваги та виклики інклюзивної освіти в Україні.
24. Переваги та недоліки способів збору даних при проведенні процесу оцінювання (записи випадків із практики, форми спостережень, відео, фотографії та малюнки дітей, портфоліо, інтерв'ю).
25. Планування адаптації та модифікації для забезпечення додаткової підтримки для дітей з особливими потребами.
26. Поняття про до-даткові спеціальні послуги: обсяг і періодичність надання додаткових спеціальних послуг.
27. Порівняльний аналіз вітчизняного та міжнародного законодавства у сфері інклюзивної освіти.
28. Порівняльний аналіз Конвенції ООН про права дитини та Конвенції ООН про права людей з інвалідністю.
29. Процес оцінювання як збір даних про прогрес дитини з особливими потребами.
30. Психологічні особливості дітей з розладами аутичного спектру, гіперактивністю, порушеннями та затримкою розумового розвитку, з дитячим церебральним паралічем, порушеннями слуху та зору, порушеннями мовлення, синдромом дефіциту уваги з гіперактивністю (на вибір).

31. Роль асистента вчителя в класі з інклюзивним навчанням
32. Роль асистента вчителя у процесах оцінювання прогресу дитини.
33. Роль асистента педагога у здійсненні адаптації й модифікації та забезпечення додаткового навчання.
34. Соціальна модель розуміння інвалідності.
35. Спільність і відмінність понять «інтеграція» та «інклюзія».
36. Сучасні інноваційні підходи до подолання заїкання в умовах класної роботи в загальноосвітній школі.
37. Участь асистента педагога в основних етапах процесу оцінювання.
38. Характеристика консультативних функцій асистента педагога.
39. Характеристика методів диференційованого навчання.
40. Характеристика організаційних функцій асистента педагога.
41. Характеристика прогностичних функцій асистента педагога.
42. Характеристика професійної компетентності асистента педагога.
43. Характеристика психолого-педагогічної допомоги дітям з синдромом дефіциту уваги із гіперактивністю.
44. Шляхи формування позитивної атмосфери між однолітками в інклюзивному класі.

13. Система оцінювання та вимоги

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «Методика роботи асистента вчителя в інклюзивному класі з курсовою роботою» є сумою балів за виконання практичних завдань та підсумкового модульного контролю. Впродовж семестру студент за поточний контроль отримує – 40 балів та під час складання 2-х періодичних контрольних робіт – 60 балів.

Самостійно підготовлені теми або розв'язані окремі пізнавальні завдання, що винесені для самостійного опрацювання студентами, оцінюються як частина теми семінарського заняття.

Впродовж семестру студент за поточний контроль отримує – 40 балів та під час складання 2-х модулів – 60 балів, загалом – 100 балів.

Критерії оцінювання

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в

Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького» <https://drive.google.com/file/d/1HWL9vuhcizztkaC6wgF-zXhr43uGR1W0/view> та «Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання

результатів навчання здобувачів вищої освіти у МДПУ імені Богдана Хмельницького» (протокол №5 від 24.10.2019 р.)

<https://drive.google.com/file/d/1BDRNtAJupqmHkldtICJTkvL-LNTIjWRX/view.1>.

В рамках даного освітнього компоненту передбачена процедура визнання результатів навчання, які здобувач вищої освіти набув шляхом неформальної освіти і демонструє для визнання у процесі опанування даної освітньої програми. Процедура визнання здійснюється згідно Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького https://drive.google.com/file/d/14KeC_yldBuss-

[N0Q60DqWdwy9We1_uV4/view](https://drive.google.com/file/d/1OMtCdZsTSSudgxmQMu206ffea4Kjx3_Q/view) та шляхом визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, що регламентуються документом «Положенням про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького» (від 28.08.2020 р., протокол №1) https://drive.google.com/file/d/1OMtCdZsTSSudgxmQMu206ffea4Kjx3_Q/view та «Положенням про перезарахування освітніх компонентів та визначення академічної різниці у МДПУ імені Богдана Хмельницького» (протокол №1 від 28.08.2020 р.) <https://drive.google.com/file/d/1evp2PeqJTVk7lZSIWT9TgeGfyOU7hwSQ/view>

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
<p>Робота на практичному занятті</p> <p>Самостійна робота</p> <p>Усна відповідь, тестування, виконання ситуаційних завдань та вправ</p>	<p>5 балів:</p> <p>5- Студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями</p> <p>4- Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями</p> <p>3-Студент в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань. Має</p>

	<p>ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.</p> <p>2-Студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки</p>
<p>Складання конспекту, тестів для поточної роботи</p>	<p>5 балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 5 балів – студент глибоко проробив роботу вченого, здійснив широкий аналіз зазначеної проблеми, вірно відображено ідею автора та основні моменти книги (монографії, статі), а також відобразив у рецензії власне відношення до проблеми і до роботи в цілому; склав 10 тестових завдань; – 4 бали – студент глибоко проробив роботу вченого, здійснив широкий аналіз зазначеної проблеми, вірно відображено ідею автора та основні моменти книги (монографії, статі), склав 10 тестових завдань; – 3 бали – студент глибоко проробив роботу вченого, здійснив широкий аналіз зазначеної проблеми, вірно відображено ідею автора та основні моменти книги (монографії, статі), але у рецензії не відображено власне відношення до проблеми і до роботи в цілому, склав менше ніж 10 тестових завдань; – 2 бали – спостерігаються суттєві помилки, студент не достатньо продемонстрував знання наукової праці вченого, не склав 10 тестових завдань;
<p>Творчі завдання</p>	<p>5 балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 5 балів – творчі завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, – 4 бали – творчі завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 3 бали – творчі завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті,

	<p>– 2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення, плагіат.</p>
Компетентнісно-орієнтовні завдання (презентація тощо).	<p>– 5 балів – презентація містить не менш ніж 15 слайдів, зміст слайдів відповідає темі лекцій, фон та текст – зручні для сприйняття, наявність схем, таблиці, смарт-об’єктів, малюнків, фото тощо;</p> <p>– 4 бали – презентація містить не менш ніж 12 слайдів, зміст слайдів відповідає темі лекцій, фон та текст – зручні для сприйняття, наявність схем, таблиці, смарт-об’єктів, малюнків, фото тощо;</p> <p>– 3 бали – презентація містить 10 і меншу кількість слайдів, текст та фон заважають сприймати інформацію, недостатня кількість демонстраційного матеріалу (таблиці, діаграми, схеми, малюнки тощо),</p> <p>– 2 бали – зміст презентації не відповідає темі, візуально не сприймається, плагіат</p>

1. Система оцінювання компетенцій студентів є стимулюючою, заохочувальною, максимально об’єктивною, простою з чіткими критеріями оцінювання.

2. Національна оцінна шкала є чотирьохбальною для оцінювання результатів іспитів і диференційованих заліків і двобальною для оцінювання відповідей студентів на недиференційованому заліку.

3. Основним видом контролю знань, умінь, навичок та способів їх застосування є поточний контроль для якого використовується національна оцінна шкала «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» з відповідними до неї балами, тобто числами «5», «4», «3», «2». Ці бали виставляються за кожне практичне заняття в академічний журнал.

4. Всі види діяльності на практичному (семінарському) занятті, в тому числі і за виконану самостійну роботу, оцінюються оцінками «5», «4», «3», «2», які заносяться в академічний журнал.

Самостійно підготовлені теми або розв’язані окремі пізнавальні завдання, що винесені для самостійного опрацювання студентами, оцінюються як частина теми практичного (семінарського) заняття.

На практичному занятті студент може отримати декілька оцінок за різні види діяльності за чотирьохбальною шкалою від «відмінно» до «незадовільно», але в балах «5», «4», «3», «2». Бали періодичної контрольної роботи, яка може проводитись за рік або семестр чотири, два або один раз, виставляються відповідно максимум 25, 50 і 100 балів за одну контрольну.

Наприклад, періодичний контроль, який проводиться двічі в семестрі, є сумою балів (середньозважена оцінка) поточного контролю і балів за контрольну роботу за такою формулою: $S_1 = X_0 + X_1 = 4 + 18 = 22(б)$,

Де S_1 – сума балів за перший періодичний контроль, X_0 – середньозважене балів за всі теми, включаючи теми і питання винесені на самостійну роботу, що передують першому періодичному контролю; X_1 – бали першої періодичної контрольної роботи.

Студент має право на підвищення результату тільки однієї контрольної роботи протягом тижня після її написання.

Підсумкова оцінка складається із суми балів за періодичні контрольні роботи за формулою:

$$S = S_1 + S_2$$

Максимальна сума (S) дорівнює 100 балам.

Підсумковий контроль вивчення дисципліни є диференційований залік, набраних таким чином 60 і більше балів достатньо для його зарахування.

За правилом округлення це 74 бали, що відповідає національній оцінці «добре».

Студент зобов'язаний відпрацювати всі пропущені лабораторні, практичні або семінарські заняття і не мати за них незадовільних оцінок.

Невідпрацьовані заняття є підставою для недопущення здобувача вищої освіти до підсумкового контролю як такого, що не виконав навчальний план.

ІСПИТ (100 балів)

Іспит складається зі 100 тестових питань, які оцінюються в 1 бал за вірну відповідь.

Екзаменаційна оцінка розраховується з середньоарифметичного показника суми балів, які отримав студент поточного контролю, курсової роботи та екзаменаційної оцінки.

Студент зобов'язаний відпрацювати всі пропущені лабораторні, практичні або семінарські заняття і не мати за них незадовільних оцінок.

Невідпрацьовані заняття є підставою для недопущення здобувача вищої освіти до підсумкового контролю як такого, що не виконав навчальний план.

16. Рекомендована література

Основна:

1. Асистент учителя в інклюзивному класі: навчально-методичний посібник / Н.М.Дятленко, Н.З.Софій., О.В.Мартинчук, Ю.М.Найда, під заг. ред. М.Ф.Войцехівського. К.: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с.
2. Асистент вчителя у закладі загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання: навчально-методичний посібник / А.А.Колупаєва та ін. Харків : Видавництво «Ранок», 2019. 216 с.
3. Єфімова С.М. Як зробити школу інклюзивною? Досвід проектної діяльності: методичний посібник / С.М.Єфімова. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2012. 152 с.
4. Інвалідність та суспільство: Навчальний посібник / Л.Байда, О.КрасюковаЕннс та ін.; під заг. ред. Л.Байди, О.Красюкової-Еннс. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2012. 188 с.
5. Пащенко О., Гриценко І., Софій Н. Інклюзивна освіта в умовах професійно-технічного навчального закладу: Навчально-методичний посібник. К.: Арт Економі, 2012. 184 с.
6. Колупаєва А.А., Данілявічюте Е.А., Литовченко С.В. Професійне співробітництво в інклюзивному навчальному закладі: навчально-методичний посібник. К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. 197 с.
7. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: монографія. К.: Самміт-Книга, 2009. 272 с.
8. Мартинчук О.В. Основи корекційної педагогіки: навч.-метод. посібн. для студентів напряму підготовки «Дошкільна освіта». 2-е вид. К.: Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка,

2011. 288 с.

9. Основи інклюзивної освіти: Навч. метод. посіб. / МОНмолодьспорту України, НАПН України, Ін-т спец. педагогіки; під заг. ред. А.А.Колупаєвої. К.: А.С.К., 2012. 308 с.
10. Таранченко О.М., Найда Ю.М. Диференційоване викладання в інклюзивному класі: навчально-методичний посібник. К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. 124 с.
11. Чорнобой Е., Красюкова-Еннс О. Огляд ролі асистентів учителів у канадських школах. Досвід провінцій Манітоба, Нова Шотландія та Альберта: посібник. К.: Паливода А. В., 2012. 32 с.

Допоміжна:

1. Індекс інклюзії: загальноосвітній навчальний заклад: Навчально-методичний посібник / Кол. упорядників: Патрикеева О.О., Софій Н.З., Луценко І.В., Василяшко І.П. / Під заг. ред. Шинкаренко В.І. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2013. 96 с.
2. Індекс інклюзії: дошкільний навчальний заклад: Навчально-методичний посібник / Кол. авторів: Патрикеева О. О., Дятленко Н. М., Софій Н. З., Найда Ю. М. / Під заг. ред. Шинкаренко В. І. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. 110 с.
3. Інклюзивна освіта. Підтримка розмаїття у класі: практичний посібник / Тім Лорман, Джоана Блейз, Девід Харві, пер. з англ., 2013.
4. Колупаєва А., Софій Н., Найда Ю., Даниленко Л. Інклюзивне навчання: партнерські стосунки з родинами. *Директор школи. Шкільний світ*. 2011. № 10. С. 1, 20–25.
5. Колупаєва А., Софій Н., Найда Ю., Даниленко Л. Інклюзивна освіта в теорії і практиці діяльності школи. *Директор школи. Шкільний світ*. 2011. № 7. С. 17–22.
6. Розвиток політики інклюзивних шкіл. Інтегроване планування послуг, їх надання та фінансування в Канаді: посібник / Блейз Дж., Чорнобой Е., Крокер Ш., Страт Е., Красюкова-Еннс О.; під ред. О. Красюкової-Еннс. К.: Паливода А. В., 2012. 46 с.
7. Сак Т. В. Індивідуальне оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному класі: навч. курс і наук.-метод. посіб. / Т.В.Сак. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. 168 с.
8. European Commission. Joint report on social inclusion. 2004.
9. Knowles M. S. (1984). *Andragogy in action: Applying modern principles of adult learning*. San-Francisco: Jossey-Bass Publishers.
10. Knowles M. S. (1984). *Andragogy in action: Applying modern principles of adult learning*. San-Francisco: Jossey-Bass Publishers.
11. Mezirov J. (1981). A critical theory of adult learning and education. *Adult Education*, 32 (1), 3–24.
12. Mezirov J. (1981). A critical theory of adult learning and education. *Adult Education*, 32 (1), 3–24.
13. Urie Bronfenbrenner. (1979). *The Ecology of Human Development: Experiments by Nature and Design*. Cambridge, MA: Harvard University Press. ISBN 0– 674–22457–4.
14. Urie Bronfenbrenner. (1979). *The Ecology of Human Development: Experiments by*

17. Інформаційні ресурси

1. <http://nus.org.ua/questions/vidpovidayemo-na-zapytannya-inklyuzyvne-navchannya/>
2. Типові освітні програми для 1–2 класів НУШ (Документи)
<http://nus.org.ua/news/opublikuvaly-typovi-osvitni-programy-dlya-1-2-klasiv-nush-dokumenty>
3. Загальна декларація прав людини (проголошена ООН 10 грудня 1948 р.):
http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015
4. Конвенція ООН про права дитини (прийнята 20 листопада 1989 р., ратифікована Постановою Верховної Ради України від 27 лютого 1991 р.)
http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021
5. Закон України «Про охорону дитинства» (прийнятий 26 квітня 2001 р. № 2402-III) <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>
6. Декларація про права інвалідів (проголошена ООН 9 грудня 1975 р.)
http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_117
7. Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для інвалідів (прийняті резолюцією 48/96 Генеральної Асамблеї від 20 грудня 1993 р.)
http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_306
8. Саламанкська декларація про принципи, політику та практичну діяльність у сфері освіти осіб із особливими потребами (7–10 червня 1994 р.)
http://www.notabene.ru/down_syndrome/Rus/declarat.html
9. Закон «Про освіту» (Документ 2145-VIII, чинний, поточна редакція – Прийняття від 05.09.2017 р.) <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
10. Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» (21 березня 1991 р. № 875-XII) <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12/ed19941201>
11. Закон України «Про реабілітацію інвалідів в Україні» (прийнятий 6 жовтня 2005 р. № 2961-IV) <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
12. Державний стандарт початкової освіти, за яким навчатимуться перші класи Нової української школи у наступному навчальному році
<http://nus.org.ua/news/uryad-opublikuvav-novyj-derzhstandart-pochatkovoyi-osvity-dokument/>
13. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: Навчально-методичний посібник / За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. К., 2018. 252 с. http://ispukr.org.ua/articles/18/Inclusive_study.pdf
14. Деякі питання створення ресурсних центрів підтримки інклюзивної освіти та інклюзивно-ресурсних центрів (Постанова від 22 серпня 2018 р. № 617).
<https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/deyaki-pitannya-stvorennya-resursnih>.